

Číslovky

1. Základné číslovky

- otázka: koľko, koľkí?
- označujú počet; *osem, troje, veľa, štorť, tritisíc, sedemsto dvadsaťdva, tisícdeväťstošesť*

Pravopis základné číslovky

1. **Základné číslovky napr. 22, 23 atď. sa v neskleňovanej podobe píšú spolu**

dvadsaťpäť

tridsaťdeväť

deväťdesiatdeväť

2. **Ak sa základné číslovky skloňujú, píšeme osobitne desiatky a jednotky:**

dvadsiati piati

sedemdesiati traja

deväťdesiati deviati

od dvadsiatich piatich

sedemdesiatim trom

stoštyridsiatich šiestich

3. **Vyššie číslovky - ak sa neskleňujú môžeme**

a) **Spolu** - tisícdeväťstodeväťdesiatosem

b) **osobitne tisícky a stovky** - tisíc deväťsto deväťdesiatosem

4. **Vyššie číslovky - ak sa skloňujú môžeme:**

a) **Osobitne iba jednotky** - o tisícdeväťstodeväťdesiatich ôsmich

b) **Všetky číslovkové stupne osobitne** - o tisíc deväťsto deväťdesiatich ôsmich

5. **Číslovky označujúce milióny, miliardy, bilióny sa píšú oddelene**

- Päť miliónov, dve miliardy, osem biliónov

gramatické kategórie čísloviek:

a.) rod

b.) číslo

c.) pád

skloňovanie čísloviek:

Číslovky, ktoré majú podobu podstatných mien sa skloňujú podľa príslušných vzorov.

Číslovky, ktoré majú podobu prídavných mien sa skloňujú podľa príslušných vzorov.

Ak číslovka **sto** stojí samostatne, skloňuje sa podľa vzoru **mesto**, ak stojí pri podstatnom mene je nesklonná.

Ak číslovka **tisíc** stojí samostatne, skloňuje sa podľa vzoru **stroj**, ak stojí pri podstatnom mene je nesklonná.

Ak číslovka **milión** stojí samostatne, skloňuje sa podľa vzoru **dub**, ak stojí pri podstatnom mene je nesklonná.

Ak číslovka **miliarda** stojí samostatne, skloňuje sa podľa vzoru **žena**, ak stojí pri podstatnom mene je nesklonná.

Číslovka **jeden** v zložených číslovkách je nesklonná (21, 41, 101 ...)

Základné číslovky: dva, tri, štyri – osobitné skloňovanie

5 - 99 - vzor päť

Zo siedmich detí – koľko ich bolo? Sedem

Z ôsmich podaných návrhov – koľko bolo návrhov? Osem

Číslovka jeden, jedna, jedno

- Prípona -i len v N pl. v spojení s mužskými osobnými menami (jedni muži, jedni učitelia, jedni študenti)
- V ostatných rodoch prípona - y (jedny mestá, jedny zvery, jedny nohavice)
- **Namiesto číslovky jeden nemožno používať tvar jedna!!!!**
- pri počítaní: **jeden, dva tri...**
- v správach o počasí...**tridsaťjeden stupňov Celzia**, nie tridsaťjedna
- Bratislava 1, číslo 1, formula 1 (**jeden** nie jedna)
- Je **dvadsaťjeden hodín**, nie dvadsaťjedna hodín
- V športových výsledkoch, napr. 1:0 (**jeden - nula**, nie jedna - nula)

Číslovka dva

Dvaja - životné podstatné mená m.r. - dvaja muži, dvaja žiaci, dvaja psi

Dva - neživotné podstatné mená m.r. - dva stromy, dva kalendáre, dva psy

Dve - podstatné mená s.r. dve autá, dve pивá, dve deci

2. Radové číslovky

- otázka: koľký v poradí?
- vyjadrujú poradie osôb alebo vecí v rade; *prvý, ôsmych, piaty žiak ...*

Skloňovanie radových čísloviek:

Tretí, tisíci - podľa vzoru cudzí

Všetky ostatné radové číslovky - vzor pekný

Žiaci dvoch siedmich tried, troch ôsmich tried

V N pl. sa tiež dáva í!!!! - Chcete byť prví, či poslední? Horúco bude tým, čo prídu ôsmi..

Pravopis radové číslovky

1. 21. - 99 - oddelene desiatky a jednotky

dvadsiaty prvý

dvadsiaty druhý

deväťdesiaty deviaty

od dvadsiateho deviateho

s deväťdesiatym deviatym

2. Radové číslovky zložené z jednotiek, stovák a tisícok píšeme spolu:

stoprvý

tristoštrnásť

tritisícdeväťdesiaty

3. Násobné číslovky

- Pomenúvame nimi počet dejov
- Otázka: **koľkokrát? Koľko rás? Koľkonásobne? Koľkonásobný?**
- Napríklad: dvakrát, dva razy, dvojnásobne, dvojnásobný
- Slovo -krát sa vždy píše so slovom - dvakrát, trikrát, štyrikrát....
- Skloňujeme ich podľa vzoru pekný

Slovko raz sa spája s číslovkami:

-raz, dva razy, tri razy, štyri razy

- päť rás, šesť rás.....ďalej už len rás(tisíc rás)

- píše sa oddelene od slova - číslovky

Číslovky podľa určitosti:

a.) určité - prvý, dvoch, traja ...

b.) neurčité - mnoho, viac, veľa ...

- Počet alebo poradie nimi vyjadrujeme približne, odhadom

- Nedajú sa nahradiť číslicou

Základné neurčité číslovky: málo, veľa, dosť, mnoho, trochu

Radové neurčité číslovky: posledný, ostatný

Násobné neurčité číslovky: mnohokrát, veľakrát, viacnásobný